

WWF Verdens naturfond
Postboks 6784 – St. Olavs plass
0130 Oslo
Org.nr.: 952330071MVA
Tlf: 22 03 65 00
post@wwf.no
www.wwf.no
facebook.com/WWFVerdensnaturfond

Oslo, 30.04.2025

Høringskommentarer til forskrift til havbunnsmineralloven, forskrift om datainnsamling og dokumentasjon i mineralvirksomhet på kontinentalsokkelen, forskrift om Havbunnsmineralregisteret, forskrift om erstatning til norske fiskere, samt forskrift om sikkerhet og arbeidsmiljø ved mineralvirksomhet til havs

WWF Verdens naturfond takker for muligheten til å gi innspill til forskriftsarbeidet knyttet til eventuell mineralvirksomhet på norsk sokkel. Det er nå sendt fem forskriftsutkast på høring:

- Forskrift til havbunnsmineralloven
- Forskrift om Havbunnsmineralregisteret
- Forskrift til havbunnsmineralloven kapittel 8 om erstatning til norske fiskere
- Forskrift om datainnsamling og dokumentasjon i mineralvirksomhet på kontinentalsokkelen
- Forskrift om sikkerhet og arbeidsmiljø ved mineralvirksomhet til havs

WWF leverer ett samlet høringssvar til disse forskriftene, med konkrete kommentarer knyttet til forskrift til havbunnsmineralloven og forskrift om datainnsamling og dokumentasjon. WWF tar forbehold om at våre kommentarer ikke er uttømmende.

Overordnede kommentarer

12. april 2024 ble et område på 281 200 kvadratkilometer åpnet for leting og utvinning av havbunnsmineraler i Kongen i Statsråd. Åpningen stred mot klare advarsler fra blant annet Miljødirektoratet, Havforskningsinstituttet og Norsk Polarinstitut, som understreket at vi ikke har tilstrekkelig kunnskap om disse områdene, og at dette vil kunne føre til irreversible skader på sårbar natur.

WWF viser til leverte høringssvar både [i forbindelse med åpningsprosessen](#), og i forbindelse med [utlysning av første konsesjonsrunde](#). Samtlige innvendinger og poenger gjelder fortsatt. Vi kan ikke se at forslaget til forskrifter i tilstrekkelig grad reflekterer de enorme kunnskapshullene knyttet til dyphavet, tilknyttede økosystemer og konsekvenser av eventuell mineralvirksomhet til havs. Manglende grunnkunnskap og grunnkartlegging vil gjøre det svært vanskelig, trolig umulig, å identifisere miljøpåvirkninger og sette riktige vilkår før man vurderer om tillatelser blir gitt, kontrollere aktivitet, vurdere miljøpåvirkning før, etter og underveis og identifisere og vurdere avbøtende tiltak og om de er tilstrekkelige. Prosessen er et tydelig brudd med føre-var prinsippet som ligger til grunn i norsk og internasjonal miljølovgivning.

WWF mener forskriftene må reflektere at miljøkonsekvensene av kommersiell aktivitet ikke er utredet. Det må stilles krav om grundig, uavhengig miljøkartlegging *i forkant* av kommersiell aktivitet, inkludert leteaktivitet, *før* det kan vurderes om man skal tildele undersøkelses- eller utvinningstillatelser.

I arbeidet med forskriftene må flertallsmerknadene i Meld. St. 25 (2022-2023) "Mineralverksemd på norsk kontinentalsokkel – opning av areal og strategi for forvaltning av ressursane" hensyntas. Vi viser derfor til følgende flertallsmerknader:

- «Flertallet viser videre til at myndighetene skal ha prøver og kopi av alle data som blir samlet inn.» Dette er dermed et absolutt krav fra Stortinget, og ikke noe man her kan fravike. All data som samles inn, skal myndighetene få kopi av, inkludert prøver.
- "Flertallet viser til s. 36 i Meld. St. 25 (2022– 2023), der det fremgår at «Arbeidsprogrammet som blir gitt, må ikke være så ambisiøst at det hindrer lønnsam utforskning». Flertallet presiserer at hensynet til «lønnsom utforskning» ikke skal redusere eller gå på bekostning av kravet til å dokumentere i en utvinningsplan at en foreslått utvinning kan skje bærekraftig og forsvarlig." Det dermed viktig at det ikke er «lønnsomheten» for selskapene som brukes for å definere, eller redusere, hvilke miljødata man må samle inn.
- «Flertallet mener en forutsetning for å åpne området for aktivitet er at den videre prosessen bidrar til at både myndighetene og aktørene har tilstrekkelig kunnskap til at departementet kan behandle og eventuelt godkjenne de første utvinningsplanene på et forsvarlig grunnlag.»
-

WWF vil også understreke at miljømyndighetene gjennomgående må konsulteres og få større og tydeligere mandat.

Under går vi igjennom forskriftene og våre viktigste kommentarer:

Forskrift til havbunnsmineralloven

Det fremgår av høringsnotatet til forskriftsutkastet på s. 13 at:

"Leting etter havbunnsmineraler er i konsekvensutredningene som del av åpningsprosessen generelt funnet å gi små miljømessige virkninger. Som nevnt ovenfor i pkt. 3 og 4 foreslår likevel departementet forskriftsbestemmelser om at søknader om undersøkelsestillatelse og utvinningstillatelse må inneholde en vurdering av eventuell miljøpåvirkning av planlagte undersøkelser og mulig avbøtende tiltak, jf. utkast til forskrift § 3 og § 6. Denne informasjonen vil inngå i myndighetenes vurdering av søknaden, herunder om virksomheten kan skje bærekraftig og forsvarlig, og fastsettelse av arbeidsprogram og eventuelle vilkår for undersøkelsesaktiviteten."

Ved søknad om undersøkelsestillatelse etter havbunnsmineralloven kap. 3 eller utvinningstillatelse etter kap. 4 skal søkeren kun redegjøre for "kjente" miljøforhold i området søknaden omfatter, og deretter vurdere eventuell miljøpåvirkning av planlagte undersøkelser og mulig avbøtende tiltak. Det kan altså, slik vi leser forskriftsutkastet, tildeles undersøkelses- og utvinningstillatelser som gir adgang til relativt utstrakt aktivitet på havbunnen uten at det foreligger tilstrekkelig kunnskap om hvilke virkninger slike aktiviteter vil ha for miljøet.

Det er svært problematisk med tanke på de enorme kunnskapshullene som ble påpekt i forbindelse med åpningsprosessen, av blant annet Havforskningsinstituttet, Miljødirektoratet, Norsk Polarinstitutt og Senter for dyphavsforskning ved Universitetet i Bergen. Her betyr det at mange av miljøforholdene muligens ikke er kjente, og dette burde også belyses og føre-var prinsippet bør følges.

Havforskningsinstituttet skrev blant annet i brev til Nærings- og fiskeridepartementet at det [“for mer enn 99% av alle tenkelige områder for utredningsområdet, ikke vil finnes kunnskap å sammenstille”](#).

Miljødirektoratet uttalte følgende [i sitt høringssvar](#): *“Etter Miljødirektoratets vurdering, gir ikke KU grunnlag for å ta stiling til spørsmålet om åpning. Det er dermed ikke faglig og rettslig grunnlag for utkastet til beslutning.”*

[Polarinstituttet skrev](#): *“Vår hovedinnvending er at det i dag er utilstrekkelig, og til dels helt manglende, kunnskap om havbunnen og de arter og økosystemer som finnes der, og at det ikke vil være mulig å igangsette forsvarlig aktivitet som foreslått før kunnskapsnivået er vesentlig forbedret.”*

Senter for dyphavsforskning: *“Det er betydelig usikkerhet knyttet til ressursgrunnlaget i norske havområder, og til miljøpåvirkningene som industriell aktivitet kan medføre.”*

En skrittvis føre-var tilnærming krever at grunnkunnskapen er på plass før kommersielle aktører slipper til, og at den innhentes av uavhengige forskningsmiljø. Dette kan gjøres, og gjøres allerede i dag, under resolusjon om vitenskapelige undersøkelser. Selskapene burde heller ikke få utvinningstillatelser som første steg, slik Miljødirektoratet også påpekte i høringssvaret til konsekvensutredningen:

“Å åpne hele eller store deler av det foreslåtte utredningsområdet for mineralvirksomhet er ikke i tråd med en skrittvis føre-var tilnærming. Dette fordi det mangler prosesstrinn for å sikre at næringen ikke får tilgang til områder som bør beskyttes. Dersom det likevel besluttes at områder skal åpnes, mener vi at dette bør begrenses til undersøkelser.”

Direktoratet for strålevern og atomsikkerhet har også påpekt risikoen for radioaktiv forurensning knyttet til mineralaktivitet på havbunnen, og at det ikke foreligger noen kartlegging av dette. Slik kartlegging må på plass før tillatelser gis.

Under følger konkrete kommentarer knyttet til enkelte av forskriftens formuleringer:

§3

I forskriftens §3 skal det etter bokstav e gjøres «en vurdering av miljøpåvirkningen av den foreslåtte letevirksomheten og mulig avbøtende tiltak». I hvilken grad det er mulig å gjøre en slik vurdering avhenger i stor grad av hvilken kunnskap en har om miljøforholdene i undersøkelsesområdet. Den nærliggende forståelsen om en leser bestemmelsen samlet er at grunnlaget for vurderingen etter bokstav e kan være begrenset til de allerede kjente miljøforholdene, i tråd med bokstav d. Dette underbygges også av at det i høringsnotatet ikke er sagt noe om at bestemmelsen oppstiller krav til ytterligere kunnskapsinnhenting. Det er likevel noe uklart hvordan forskriftsutkastet skal forstås på dette punktet.

WWF ber om en nærmere avklaring av hva som kreves i vurderingen av miljøpåvirkningen av planlagte undersøkelser i bokstav e. Forskriften bør også tydelig stille krav til avklaring av hvilken miljøpåvirkning de planlagte undersøkelsene vil ha i søknaden, og at denne vurderingen må være basert på faktisk kunnskap om miljøforholdene i området der undersøkelsene skal utføres. Som krav i forskriften vil det videre være hensiktsmessig å innta et krav om at søker i søknaden må redegjøre for hvordan de vil gå frem for å høyne kunnskapsgrunnlaget om miljøet, og hvordan de vil arbeide for å ivareta miljøet under undersøkelsene.

§8

I lys av at kunnskapsmangelen om dyphavet er betydelig bør bestemmelsen også eksplisitt nevne søkerens tilnærming til miljø som et relevant tildelingskriterium. Med hensyn til at tildelingen skal skje ut ifra opplysninger i søknaden vil en redegjørelse fra søker om deres ambisjoner for å innhente kunnskap om, og konkrete planer for å sikre ivaretagelse av miljøet være et egnet kriterium som bør inntas i forskriften.

§10

Forskriftsutkastet § 10 gjelder innsamling, innsendelse og rapportering av data, materiale og opplysninger. Av første avsnitt fremgår det at *"Sokkeldirektoratet kan fastsette nærmere krav til gjennomføring av datainnsamling, herunder krav til metoder og utstyr for innsamling av data og prøver"*. I andre avsnitt første setning i utkastets § 10 står det videre at Sokkeldirektoratet *"kan"* fastsette krav til innsamling, rapportering og innsendelse av data, materiale og opplysninger. Etter vår oppfatning ville det være hensiktsmessig å oppstille krav til at Sokkeldirektoratet som hovedregel *"skal"* fastsette krav til innsamling av miljørelaterte data når det gjennomføres undersøkelser.

Det er også viktig at krav til datainnsamling er tydelig og metadata samles inn, slik at data kan være sammenlignbar.

§11

Oppbevaringsplikt er regulert i forskriftsutkastets § 11. Av bestemmelsens første avsnitt fremgår det at *"Rettighetshaver skal oppbevare materiale og opplysninger som kan ha betydning for*

forvaltningen eller som gir nødvendig informasjon om mineralvirksomheten, herunder informasjon om miljø". Det er positivt at informasjon om miljøet er fremhevet eksplisitt i forskriftsteksten, men det bør også inkluderes en plikt til å dele data med miljømyndighetene og konsultere Miljødirektoratet før materiale destrueres.

WWF vil ellers understreke viktigheten av å ha åpne databaser hvor forskningsinstitusjoner, sivilsamfunn og offentligheten generelt også har tilgang til informasjon. All data burde følge FAIR-prinsippene og bør gjøres tilgjengelig for offentligheten både som rådata, og gjennom plattformer som Arealvertøyet.

§12

Forskriftsutkastets §12 gjelder taushetsplikt. Vår oppfatning er at den foreslåtte reguleringen går for vidt når taushetsplikten gjelder "*opplysninger av enhver art*" frem til tillatelse er tildelt. Det bør være tilstrekkelig at opplysninger av konkurransemessig betydning er underlagt taushetsplikt frem til utvinningstillatelse er tildelt. Andre opplysninger som meddeles i forbindelse med søknad om utvinningstillatelse, slik som for eksempel "*en beskrivelse av kjente miljøforhold i området søknaden omfatter*" jf. forskriftsutkastets § 6 første avsnitt bokstav d, er det ikke grunn til å underlegge taushetsplikt. Tvert imot er det grunn til å la slike opplysninger bli kjent før utvinningstillatelsen er blitt tildelt.

§13

Forskriftsutkastets §13 gjelder tilbakekalling/endring av tillatelser. I tillegg til alternativene som er opplistet i forskriftsutkastet er det grunn til å innta et tredje alternativ som gir grunnlag for å endre eller tilbakekalle undersøkelses-, og utvinningstillatelser knyttet til miljø. Alternativet som bør inntas i den endelige forskriften må gir grunnlag for å endre eller tilbakekalle undersøkelses- og utvinningstillatelser der det etter tildeling av tillatelsen avdekkes at aktiviteten som kan utøves under tillatelsene vil ha signifikante negative virkninger for miljøet.

§14

§14 omhandler beskyttelse av hydrotermale strukturer. Bestemmelsen gir ikke en tilstrekkelig beskyttelse. For det første er det ikke kun den enkelte aktive hydrotermale strukturen som har behov for beskyttelse når det foretas undersøkelser i forbindelse med havbunnsmineralvirksomhet. Beskyttelsesbehovet gjelder for hele den hydrotermale forekomsten, som strekker seg videre enn den enkelte struktur, bla. fordi det kan forekomme reaktivering, eller deaktivering av både aktive og inaktive strukturer. Dette må endres dersom en skal sikre en tilstrekkelig beskyttelse.

Kravet til at det skal tas "tilbørlig hensyn" til aktive hydrotermale strukturer og større konsentrasjoner av svamper og koraller er et vagt og skjønnsmessig utformet vilkår som ikke gir verken tilstrekkelig eller reell beskyttelse av sårbar natur. Mineralvirksomhet, inkludert undersøkelser, på aktive hydrotermale strukturer må unngås fullstendig, og dette må uttrykkes tydelig i forskriften. Det vises til at det etter vedtaket om åpning av området for

mineralvirksomhet av 12. april 2024 ikke skal være tillatt med utvinning av aktive hydrotermale strukturer.

Annet avsnitt regulerer forpliktelser knyttet til rapportering. Etter første setning skal det rapporteres til Sjøkeldirektoratet dersom det under undersøkelser identifiseres aktive hydrotermale strukturer eller større konsentrasjoner av svamper og koraller. Også Miljødirektoratet må varsles og må kunne ha anledning til å stille krav til videre utredninger ved behov.

Det bør vurderes om også andre naturtyper enn aktive hydrotermale strukturer og forekomster av svamper- og koraller har behov for særlig beskyttelse og bør nevnes eksplisitt i forskriftsutkastets § 14. Dette kan også gjelde områder der man har for lite kunnskap til å vurdere virkninger og konsekvenser av leteaktivitet.

§ 20

I forskriftsutkastets § 20 reguleres «Delegasjon og dispensasjon». Av fjerde avsnitt fremgår det at «*Departementet kan i særlige tilfeller dispensere fra bestemmelser fastsatt i eller gitt i medhold av denne forskriften*». Bestemmelsen gir departementet anledning til å fravike samtlige bestemmelser i denne forskriften og øvrige bestemmelser fastsatt i medhold av forskriften. Dette gjelder dermed også for eksempel forskriftsutkastet § 14 om beskyttelse av aktive hydrotermale strukturer dersom det etter departementets vurdering foreligger et særlig tilfelle. Videre fremgår det av femte avsnitt at «*Når myndighet i denne forskriften er lagt til i Sjøkeldirektoratet, omfatter dette også myndighet etter første og fjerde ledd*». Dette innebærer at Sjøkeldirektoratet har samme anledning til å dispensere i de tilfellene der myndigheten er delegert til direktoratet. Det er lite betryggende at vilkåret for å kunne dispensere fra samtlige forskriftsbestemmelser er formulert så vagt, og formuleringen må konkretiseres og strammes inn.

Forskrift om datainnsamling og dokumentasjon i mineralvirksomhet på kontinentalsokkelen

Under følger konkrete kommentarer knyttet til enkelte av forskriftens formuleringer:

§ 5

§5 handler om melding i forbindelse med undersøkelser. Det skal gjøres en "vurdering av om undersøkelsesaktiviteten kan skade særlig sårbare miljøressurser". Etter vår vurdering må terskelen senkes slik at det også skal gjøres en vurdering av om undersøkelsen kan skade sårbare miljøressurser. Denne vurderingen må gjøres av Miljødirektoratet, som er miljømyndigheten som har kompetanse på dette. I en situasjon med vesentlig kunnskapsmangel er det grunn til å være varsom, og det kan dertil være vanskelig å skille mellom særlig sårbare

og kun sårbare miljøressurser. Er det for store kunnskapshull til å vurdere konsekvensene, må føre-var prinsippet gjelde, og aktivitet ikke tillates.

§ 7

§7 handler om rapportering av kulturminner. I forbindelse med utlysning av første konsesjonsrunde uttalte Direktoratet for strålevern og atomsikkerhet at

“DSA overvåker kilder til radioaktiv forurensing i våre havområder, som blant annet den sunkne russiske atomubåten Komsomolets. Komsomolets ligger på havbunnen på ca 1 680 meters dyp, på 73°43’27” N, 13°15’59” E. Dette er utenfor området som er indikert for mineralvirksomhet. DSA stiller likevel spørsmål ved om gruvevirksomhet på havbunnen i området mellom 72 og 74 grader nord og øst for 5 grader øst vil påvirke stabiliteten i grunnen og dermed kunne påvirke forurensningskilder som Komsomolets.

Det kan også være andre kilder til radioaktivitet fra sunkne eller dumpede objekter innenfor områdene som DSA ikke er kjent med i dag, da det ikke foreligger noen fullstendig kartlegging av havbunnen i de aktuelle områdene.”

Bestemmelsen bør være utformet slik at det ved potensielle funn av sunkne atomubåter skal rapporteres til Direktoratet for strålevern og atomsikkerhet (DSA).

I tillegg mener vi det ville være hensiktsmessig at det legges til en egen forskriftsbestemmelse der rettighetshavere har plikt til å melde fra til Sokkeldirektoratet, som da må melde videre til Miljødirektoratet, med en gang dersom det oppdages at undersøkelsene er skadelige for miljøet. Aktiviteten må da stanses.

§ 8

§ 8 handler om krav ved gjennomføring av seismisk undersøkelse. Undervannsakustikk og vurdering av skadepotensialet for marin fauna fra menneskeskapt lyd i havet har tradisjonelt vært rettet mot forholdene høyere oppe i vannsøylen enn på havbunnen. Forholdene på, i og like under havbunnen er imidlertid grunnleggende annerledes, først og fremst av følgende to grunner:

1. Faunaen på, i og like under havbunnen (for eksempel i mudder eller løsmasser) oppfatter lyd og vibrasjoner som en del av næringssøk, kommunikasjon og flukt fra rovdyr. Dette gjelder spesielt på dyp hvor sollys er svakt eller fraværende. For disse artene er lyd og vibrasjoner derfor avgjørende for overlevelse. Menneskeskapt lyd og vibrasjoner i dette miljøet kan dermed forstyrre, og i verste fall skade, denne faunaen. De aller fleste artene her oppfatter ikke lyd direkte (det vil si variasjoner i lydtrykk i vannet), men

registrerer derimot bevegelser i vannet – noe forvirrende kalt partikkelbevegelser ("particle motions").

2. Nær overflaten og nær bunnen er forholdet mellom lydtrykksvariasjoner og vannbevegelser vesentlig annerledes enn for eksempel midt i vannsøylen. Beregninger, målinger og vurderinger av undervannsstøy vil derfor generelt ikke være tilstrekkelige for å avdekke et eventuelt skadepotensial fra menneskeskapte lyder og vibrasjoner. For å kunne vurdere slikt skadepotensial må man beregne, måle og vurdere bevegelsene i vannet.

Seismikk og undervannsakustikk kan skade marint liv. Undersøkelser av denne typen er derfor regulert, og Havforskningsinstituttet utgir jevnlig oppdaterte kart med frarådede områder og tidsperioder for slike undersøkelser. Tilsvarende tids- og områdebaserte restriksjoner burde også legges til grunn for tillatelser til mineralvirksomhet. Den foreslåtte varslingsfristen på fem (5) uker for slike undersøkelser er altfor kort tid til å ivareta hensyn til marine arters årssykluser. Slike undersøkelser må planlegges i god tid, basert på informasjon fra Havforskningsinstituttet og/eller andre relevante faginstanser.

Det foreslåtte tekniske tiltaket med gradvis oppstart av lydkilder vil ikke være til hjelp for stedbunden, bunnlevende fauna som ikke uten videre kan unnsnippe lydkilden. Den årlige kunnskapsoppdateringen fra Havforskningsinstituttet om menneskeskapt støy i havet, sammen med frarådingskart og øvrige kart publisert på deres nettsider, bør også følges.

§ 13

§ 13 regulerer innsamling av miljørelaterte data og prøver. Rettighetshaver plikter etter bestemmelsens første avsnitt å i *"rimelig utstrekning samle inn data som er relevante for kartlegging av miljøforhold, inkludert fauna og habitat, i de områdene undersøkelsene foretas"*. Videre, etter bestemmelsens andre avsnitt *"kan"* Sjøkeldirektoratet fastsette *"krav til innhenting av prøver og data for kartlegging av miljøforhold, herunder biologisk materiale, i den grad det finnes rimelig"*.

Plikten er etter det nåværende forskriftsutkastet noe begrenset, og den bør skjerpes i lys av den vesentlige kunnskapsmangelen. Rettighetshaver skal bare innhente opplysninger i forbindelse med de planlagte undersøkelsene i den grad det er rimelig, og Sjøkeldirektoratet har bare en mulighet til å fastsette krav, uten at dette er noe de må gjøre. Det fremgår av høringsnotatet at det er rettighetshaver selv så må vurdere hvilken informasjon som er rimelig å samle inn i forbindelse med de planlagte undersøkelsesaktivitetene. For at kunnskapsinnhenting om dyphavet skal bli mer effektiv og systematisk kan det være en aktuell regulering at Sjøkeldirektoratet "skal" fastsette krav til innhenting av prøver og data for kartlegging av miljøforhold. Miljødirektoratet er kompetent myndighet til å vurdere hvilke miljøforhold og biologisk materiale man trenger for at det skal være mulig å gjøre tilstrekkelige vurderinger. Det er dermed Miljødirektoratet som burde ha myndigheten til å fastsette slike krav.

§ 14

Alle metoder og undersøkelser burde vurderes med tanke på miljøvirkning. På nåværende kunnskapsnivå har vi ikke tilstrekkelig kunnskap til å vurdere konsekvensene, og ny kunnskap kan gi ny informasjon om konsekvenser vi i dag ikke er klar over. Alle undersøkelsesmetoder må derfor oppgis og miljøvurderinger må gjøres av samtlige i forbindelse med søknad om mineralvirksomhet.

§ 15

Forskriftsutkastets § 15 regulerer prøvetaking på aktive hydrotermale strukturer. Det må ikke gis adgang til prøvetaking på aktive hydrotermale strukturer overhodet, og heller ikke aktive forekomster. Dette må endres i endelig forskrift.

§ 18

Forskriftsutkastets § 18 gjelder situasjonsrapportering under utførelse av undersøkelsesaktiviteter. Fortløpende statusrapport og rapportering av status bør kreves av myndighetene i forbindelse med aktivitet, inkludert undersøkelsesaktivitet. Om miljøaspektene ikke er som forventet i området der aktiviteten skal foregå, bør dette også innrapporteres fortløpende slik at Miljødirektoratet kan vurdere om sårbare eller ukjente arter er til stede, og må skjermes fra aktivitet.

§ 20

I forskriftsutkastets § 20 oppstilles det krav til innsending av dokumentasjon fra geofysiske og geologiske undersøkelser. All data som samles inn i forbindelse med aktivitet bør innrapporteres til myndighetene, og gjøres offentlig tilgjengelig. Dette gjelder også rådata. Dette bør gjøres så fort som mulig, men som minimum før man behandler søknader av videre aktivitet eller sender søknader på høring.

§ 22

§ 22 handler om rapportering av miljørelaterte data. Bestemmelsen gjelder nærmere bestemt rapportering av data fra undersøkelsesaktivitet for å kartlegge miljøforhold. I første avsnitt bokstav a-d er det opplistet hvilke opplysninger som skal oversendes. Formuleringen "som:" før oppstillingen tilsier at listen ikke er uttømmende. Det bør komme tydeligere frem at listen ikke er uttømmende, eksempelvis ved at formuleringen "som:" endres til "som for eksempel:".

WWF mener all miljødata som samles inn må rapporteres inn til myndighetene og gjøres offentlig tilgjengelig, både i rådataformat og i prosessert format. Dette inkludere videomateriale, bilder, og alle prøver som tas. Fysiske prøver som er innsamlet må også gjøres tilgjengelig, slik at blant annet internasjonale og nasjonale forskningsmiljøer også har tilgang på disse. Dataen må også følge FAIR-prinsippet og gjøres tilgjengelig i Arealverktøyet.

Tilsvarende som i § 21 er det positivt at materialet som hovedregel skal sendes inn så snart som mulig. Det burde være et absolutt krav til at alle miljørelaterte data er oversendt til Sokkeldirektoratet, og delt med Miljødirektoratet, og gjort offentlig tilgjengelig, før det tidspunktet rettighetshaver forelegger plan for utvinning av mineralforekomsten for departementet for godkjenning jf. havbunnsmineralloven § 4-4.

§ 37

§ 37 handler om dispensasjon. Det følger av forskriftsutkastets § 37 at "*Sokkeldirektoratet kan dispensere fra bestemmelsene i denne forskriften*". Dette er en lite betryggende og svært vid adgang til å dispensere fra forskriftens bestemmelser. Følgelig er det kun opp til Sokkeldirektoratets skjønn hvorvidt det skal dispenseres eller ikke. Dette gjelder også for eksempel reguleringen av prøvetakingen av aktive hydrotermale strukturer (§ 15) og bestemmelser om innsamling av miljørelaterte data og prøver (§ 13). Adgangen til å dispensere fra forskriftens bestemmelser må konkretiseres og avgrenses i den endelige forskriften, og Miljødirektoratet burde ha en tydelig rolle og myndighetsrett når det kommer til miljørelaterte forhold.

Konklusjon

Kunnskapshullene knyttet til dyphavet er enorme. Vi kjenner ikke konsekvensene av verken leteaktivitet eller utvinning, og utkastene til forskrifter stiller heller ikke krav om ytterligere vitenskapelige undersøkelser før kommersiell aktivitet, inkludert leting, kan tillates. Dette kan føre til irreversibel skade på sårbar og verdifull natur. Forskriftene må blant annet legge betydelig større vekt på betydningen av kunnskapsmangler, sikre bedre involvering av miljømyndigheter og sikre et absolutt forbud mot mineralvirksomhet på aktive forekomster. Det bør etableres flere tydelige beslutningspunkter underveis i prosessen, hvor det gjennomføres reelle og grundige vurderinger av om de miljømessige konsekvensene av leteaktivitetene er for omfattende til at videre aktivitet kan tillates. Dette er særlig viktig ettersom ny kunnskap og informasjon blir tilgjengelig.

Den norske åpningsprosessen for mineralvirksomhet, herunder leting og utvinning, har ikke vært i tråd med føre-var-prinsippet, Norges folkerettslige forpliktelser og norsk lov, og utkastene til forskrifter reparerer ikke de feil som er begått underveis. Før aktivitet tillates, må det bygges uavhengig grunnkunnskap om dyphavet som sikrer at tilstrekkelige vurderinger kan gjøres

Med vennlig hilsen

Karoline Andaur

Karoline Andaur,
Generalsekretær
WWF Verdens naturfond